

Miguel Maura, ha dit que comptava amb tots els que han demostrat la seva adhesió a Anguera de Sojo per aixecar bandera i lliurar batalla contra la llibertat de Catalunya i el seu Estatut

El senyor Macià parla de l'actualitat política

ELS DISCURSOS DE MIGUEL MAURA I DE NICOLAU D'OLWER I L'ACTITUD DE MARCEL·LI DOMINGO

Abrir al migdia el President de la Generalitat convocà una llarga sessió amb els periodistes que fan informació al Palau de la Generalitat. Digué Francesc Macià en començar la seva entrevista amb els informadors, que no feia gaire estona havia celebrat un interviu amb un redactor de "El Sol", de Madrid, i que contestava gairebé punt per punt les manifestacions fetes per Miguel Maura en el seu discurs de dimenge passat.

rigiria al poble de Catalunya i el preguentaria quina era la seva voluntat, que seria acatada. El senyor Maura—afegí—explica el Pacte de San Sebastián d'una manera i alguns dels que hi assistiren no ho diuen pas igualment. De totes maneres, que té a veure el Pacte de San Sebastián amb la voluntat de tot un poble? Malgrat el Pacte, si el poble de Catalunya no hagués volgut l'Estatut, no li haurien pas donat. I si Catalunya vol l'Estatut, sigui com sigui el Pacte de San Sebastián, se li ha de donar. Referent a la proclamació de la República, digué el senyor Maura que el proclamar-la a Catalunya abans que a Espanya és un acte de deslleialtat. Jo li he de contestar que si no ho férem abans és perquè no ens fou possible i no crec que sigui aquell un acte pel qual s'hagi de demanar penes.

Corts han estat formades per la voluntat del poble i indefectiblement han d'ésser respectuoses en el que el poble vol i és per aquesta causa que no tinc el més petit dubte que l'Estatut, que és la voluntat del poble català, així com els Estatuts dels bascos, dels gal·lesos i altres, ho seran així mateix. L'aprovació dels Estatuts establirà la pau, la cordialitat i la germanor entre els germans de les diverses parts de l'Estat espanyol i només un home com Maura que afirma que vol governar i no té aquella equanimitat que han de tenir tots els governants, pot dir el que ha dit contra la voluntat d'un poble, amb paraules tan poc prudentes i encaminades a cercar o a tractar de produir ranocines que farien tant de mal a la República i a Espanya. Miguel Maura és un home que es veu que busca produir apassionaments morboses i jo busco la pau i l'amor entre tots els que formen l'Estat espanyol. Preguntà un periodista al senyor Macià quina impressió tenia del parlament que feu darrerament el senyor Nicolau d'Olwer. Amb els assumptes interessants d'aquests darrers dies—ha dit Macià—no m'ha estat possible llegir detingudament el discurs de referència i no puc opinar. Per altra banda, he d'afirmar que Nicolau d'Olwer és un senyor absolutament diferent del que ara parlàvem i que em mereix totes les consideracions. És amic meu de molt de temps i el tinc en un admirable concepte. Un altre informador demanà al President de la Generalitat, el seu parer personal sobre la lletra i les declaracions de Marcel·li Domingo i si creia que la seva dimissió de l'Esquerra podria fer variar la política a Catalunya. No crec—digué Macià—que la política que ha pres el senyor Domingo pugui fer variar el més mínim la política actual de Catalunya. Jo crec que al contrari, la seva determinació ha estat molt oportuna, especialment en aquests moments en què era un dels assumptes que s'havia de parlar en el pròxim Congrés Nacional de l'Esquerra.

Abans—següí dient—ens una una escríta amistat, però ara... francament, la seva carta m'ha estranyat i especialment el to en què ha estat escrita. Jo, en la meua, he procurat respondre amb claredat i he deixat, però, certes coses per tal de no manifestar cap enuig. A preguntes d'un periodista, digué el senyor Macià que, efectivament, quan Marcel·li Domingo va ingressar al Directori de l'Esquerra va seguir formant part d'un altre jurat. Això, francament—digué—, jo no seria capaç de fer-ho, puix que seguir la disciplina de dos partits al mateix temps no ho crec factible. Jo, que tinc les meves idees molt arrelades, crec que no em seria possible fer-ho, puix que forçosament hauria de sostenir una lluita entre diferents ideals, actuacions, accions, etc. En aquell moment arribà a la Presidència la senyoreta que ha estat elegida Miss Catalunya, que saludà el President de la Generalitat i amb aquest motiu es donà per acabada la conversa de Francesc Macià amb els periodistes.

Les fantasies periodístiques

FRANCESC MACIÀ DESMONTA UNES DECLARACIONS QUE LI ATRIBUEIX UN DIARI AMERICÀ REFERENTS A LA CREACIÓ D'UN BANC

El senyor Macià, fent referència a unes declaracions que li atribuïen un diari nord-americà, relatives a certs projectes sobre la creació d'una entitat bancària per a resoldre els problemes de les relacions entre patrons i obrers, digué: "És una fantasia. Jo no he dit ni he pensat tal cosa, ni he parlat de tal assumpte. Tal vegada valdria la pena de la possibilitat de crear una entitat bancària oficial que estudiés la manera d'estructurar un nou aspecte de les relacions entre patrons i obrers, protegir la indústria i el seu desenvolupament, però sense precisar el seu abast, ni xifres ni percentatges, ni cosa que se li assembla. Tan absurd és tot això, que ni tan sols m'he entretingut a desmentir-ho. És, simplement, una fantasia més."

Amb motiu d'una queixa del senyor Gil Robles

La República no viola la correspondència

Madrid, 12. — El sots-secretari de Comunicacions lliurà la següent nota: "Res no ha volgut oposar la subsecretaria de Comunicacions al rumor de què la correspondència de determinades persones arribava a poder d'aquestes amb seguretat de violació, per tal que no existís queixa de cap intromissió, i estimà el rumor com un més dels que escampen els enemics del nou règim, i que són acollits amb fruïció pels que ho combaten. El Sr. Gil Robles lliurà al sots-secretari un sobre que en tres dels seus costats portava una tira de paper gomat que també recobria la part diagonal del tancament. Damunt tota l'extensió del paper gomat, hi havia marcat repetides vegades el mata-segells d'una de les oficines de Correus. Digué el Sr. Gil Robles que el contingut era un anghim, en la darrera pàgina del qual hi havia marcat el mateix mata-segells que el tantes vegades repetit al sobre. Fetes les indagacions oportunes, hom sabé que el que s'estimava com una violació, no era sinó una prova de la seriositat i lleialtat dels funcionaris de correus. Les cartes, en arribar per al seu re-

partiment, passen per una màquina, moguda per l'electricitat, que marca la data d'arribada i l'hora del torn de l'encarregat del repartiment. Algunes vegades aquestes màquines sofreixen una lleugera avaria, que produeix l'arrugament d'algun sobre i el rictus del mateix. Quan això passa, el cap del departament col·loca una cinta de paper gomat a la banda trencada, i el segell diverses vegades, per tal que sigui lleigible la data en què ocorregué i el torn del servei. Si el sobre sofreix ruptura total, se segella també a la carta o plec que aquell conté. D'aquesta manera, són testimonis de l'ocorregut nombrosos funcionaris que mantenen el secret de la correspondència, i així es demostra que no hi hagué malícia en l'ocorregut ni ocultació. No és únicament la carta del senyor Gil Robles la que ha sofert d'aquesta avaria de la màquina d'imprimir. Han estat algunes més, encara que poques, afortunadament. Alunys, per tant, tota sospita de violació que ben provada tenen la seva honradesa els funcionaris de Correus i els carters.

PRIMER CONGRES NACIONAL

Acordada la data de reunió del Primer Congrés Nacional d'Esquerra Republicana de Catalunya — dies 23 i 24 d'aquest mes — al local que es farà públic oportunament, el Secretari General interí del Partit, ha adreçat als Presidents de tots els Centres adherits, la lletra següent:

"Distingit amic: Per mitjà d'aquestes ratlles, em plau invitar l'Entitat que tan dignament presideix, al primer Congrés Nacional de l'Esquerra Republicana de Catalunya, que tindrà lloc a Barcelona els dies 23 i 24 del corrent, al local que oportunament s'anunciarà. No cal pas que us remarqui la importància que ha de tenir la celebració d'aquesta magna Assemblea per a les futures actuacions del nostre partit, i no tampoc l'interès que tots tenim en què aporte la vostra col·laboració entusiasta a les tasques d'aquest Primer Congrés Nacional de l'Esquerra Republicana de Catalunya. Per l'ordre del dia que adjunt us enviem, podrà constatar-vos mateix, que les matèries que hauran d'ésser sotmeses a l'aprovació dels Congresistes, encloven les directrius bàsiques de l'organització i la política de l'Esquerra Republicana, tal com correspon a un Partit de base essencialment democràtica com és el nostre. Us saluda afectuosament J. TERRADELLES"

Les sessions del Primer Congrés Nacional d'Esquerra Republicana de Catalunya, es desenvoluparan sota la següent:

- ORDRE DEL DIA
1.er CONSTITUCIO DE L'ASSEMBLEA.
2.on EL COMITE EXECUTIU CENTRAL DONARA COMPTE DE LA SEVA ACTUACIO.
3.er ESTRUCTURA, ORGANITZACIO I PROGRAMA DEL PARTIT.
4.rt DIARI.
5.è POLITICA GENERAL A CATALUNYA.
6.è POLITICA DE LA REPUBLICA.
7.è ELECCIO DEL NOU COMITE EXECUTIU CENTRAL.

Els progressistes, en desacord

Els uns es fan maurins; d'altres romanen progressistes, i d'altres s'inscriuran com a conservadors

Madrid, 12. — Avui s'ha parlat bastant, al Congrés, sobre la posició que adoptarà la minoria progressista després del discurs del senyor Maura. Entre els diputats d'aquesta minoria amb qui hom parla els periodistes, destaca l'opinió del doctor Justros. Les adhesions enviades per alguns diputats al senyor Maura després del seu discurs de dimenge ho foren abans de celebrar-se la reunió d'anit pel comitè del partit, en la qual es prengué l'acord de no dissoldre'l i de mantenir l'actitud i l'actual organització, amb la "jefatura" que ara radica en un comitè. Les adhesions rebudes pel senyor Maura i mantingudes després d'aquesta reunió, han de significar per als diputats que les han enviades que dimiteixen els càrrecs polítics que exerceixen, perquè els acceptaren com a tals progressistes i ho han de fer també perquè han de considerar-se fora del partit. La minoria podrà quedar minvada

o anul·lada, però el partit subsistirà mentre a la Cambra existeixi un sol diputat que mantingui el programa que ha regit des de la seva fundació. Don Carlos Blanco, parlant del mateix assumpte, ha dit que dotze dels diputats de la minoria seguiran fermes al costat del senyor Maura; tres continuaran essent progressistes i alguns altres que no han concretat encara la seva posició, és molt probable que ingressin en els rengles del partit conservador. El significatiu diputat progressista senyor Salcedo, però, ha dit que tota opinió que s'emeti sobre el particular és prematura perquè fins demà no es reunirà la minoria i no es prendran acords en ferm, per la qual cosa tot allò altre que es faci són precipitacions i càlules.

ELS MILITARS MONARQUICS

Tres confinats a Canàries

UN COMENTARI DEL SENYOR LLUHI AL DISCURS DEL SENYOR MAURA

Madrid, 12. — Anit sortiren de València cap a Canàries, els capitans complicats en el complot monàrquic, senyors Quirpatric, Gómez de Vareda, Rivera i Villalonga. Els dos primers, destinats a Las Palmas, i els altres dos a Santa Creu de Tenerife.

El Partit del senyor Domingo

Els propis diputats radicals-socialistes comencen a dubtar de l'esquerrisme dels directors

Madrid, 12. — Aquesta tarda es comentava als passadissos del Congrés la pregunta que el diputat radical socialista senyor Botella ha dirigit al Govern sobre l'aplicació de l'article 26 de la Constitució. El dels que el senyor Botella havia consultat la minoria i que aquesta li havia negat l'autorització que necessaria per a fer tal pregunta i que malgrat d'això l'havia formulada. Això es considerava com una discrepància a la minoria i d'ésser així una manca de disciplina. Alguns diputats radical-socialistes entreveïen en l'actitud del senyor Botella la possible separació de la seva minoria. Preguntat el senyor Botella, ha manifestat que fa ja temps havia demanat la seva llibertat d'acció per a aquells assumptes en què no es consideressin d'acord amb la minoria, i un d'ells era aquest. Jo crec—ha afegit el senyor Botella—que l'actual Govern és d'esquer-

res, ja que de no tenir aquesta significació no respondria a res la presència dels radical-socialistes en el Govern. El dels que creuen que no es pot governar amb aquesta orientació i que el temps imposa el que es governi en dreta, han d'ésser els representants de la minoria radical socialista immediatament desplaçats del banc blau. El precepte de l'article 26 de la Constitució no necessita llei especial per a ésser aplicat. Jo valgué present a una reunió de la minoria al senyor Albornoz si s'anava a aplicar l'article 26 i em respongué que aquest assumpte no li competia, però ara quan formule aquesta pregunta al cap del Govern, em trobo que és precisament aquell a qui la qüestió competeix. El senyor Botella ha acabat anunciant el seu propòsit de no assistir demà a la reunió de la minoria radical socialista, ja que se li ha dit que estava sol.

MIGUEL MAURA, SEPARATISTA

L'altre dia èiem: La República, en tant que no li sigui triomfadora i el seu sentit, aprovarà l'Estatut de Catalunya, i aquest serà implantat, perquè estem en règim de llibertat i ningú no és ningú per oposar-se a què es compleixi la voluntat de tot un poble. També èiem: Si el sentit liberal i democràtic de la República fos tergiversat, i pujant a governar les dretes de Miguel Maura, de la Lliga Regionalista, dels agraris i dels catòlics en general, es negués a Catalunya — sense tenir-hi cap dret ni facultat — el dret a què es governi com el plaç, aleshores nosaltres implantaríem aquest Estatut. I l'implantaríem amb la mateixa simplicitat, però amb la mateixa decisió amb què el 14 d'abril proclamàrem la República. Miguel Maura ha pronunciat el seu anuanciat discurs al cinema de l'Òpera de Madrid. I després d'aquest discurs ens reformem en la nostra afirmació. Els homes liberals de les Corts Constituents de la República faran el bloc per impedir que les dretes intentin l'assalt al Poder, perquè aquesta solidaritat contra els reaccionaris és en defensa de la República mateixa. Nosaltres, en aquest sentit, estarem sempre al costat dels homes liberals d'Espanya per impedir que el país torni a caure en els pecats que acat-

baren amb la Monarquia. Si en aquestes batalles per impedir el triomf dels elements reaccionaris — triomf que no solament representaria un dany per a la República espanyola, sinó per a Espanya mateix — els elements liberals espanyols fessin vençuts tot i el nostre ajut, nosaltres no seríem separatistes, perquè ja no seria hora d'ésser-ne nosaltres implantant l'Estatut. Si examinem el panorama de les terres espanyoles i analitzem quines han estat les que han sentit més pregonament l'esperit de la República, i les que l'han ajudat amb simplicitat més viva, Catalunya vol estar entre les que hagin treballat més fermament pel règim nou i per la seva consolidació. Hi poden haver terres espanyoles, tan republicanes com Catalunya; més, no. Si esguardem la vida de les terres espanyoles del 14 d'abril ençà, veurem que gairebé a tot arreu hi ha hagut fets de sang, eremes de convents, topades violentes amb la força pública. A tot arreu, menys a Catalunya — llevat de la vaga del setembre —. A Catalunya, on per llagunització de les seves lluites socials i polítiques, i per la complexitat de la seva vida, hauria estat justificat en part que s'hi hagués produït algun dels greus en matèria de desordre públic, és on hi ha hagut més cura a no provocar conflictes que poguessin contribuir a posar la vida de la República en perill. Ho som tant de republicans, que ens hem aguantat tots, perquè estimem la República com a cosa pròpia, que cosa pròpia és, puix que vàrem donar l'exemple de proclamar-la perquè les terres espanyoles ens el seguíssin.

Tenim una República catalana proclamada, perquè no en podem proclamar d'altra. Tenim la paraula donada en el pacte de San Sebastián que ens serien reconeguts, d'amic a amic, de germà a germà, els nostres drets. Tenim el resultat plebiscitari del 2 d'agost que ens donava dret a donar-nos el règim i la forma de govern que més ens plagués, com va reconèixer el que avui és President de la República. I no hem provocat cap conflicte en l'ordre polític, perquè som tan bons republicans com els que ho puguin ésser més, i perquè tenim confiança en aquesta República i en els seus homes. Alcañá Zamora i Azaña al davant de tots. Aquesta actitud de bons republicans, heus ha valgut l'atac unànime de tots els sectors polítics de Catalunya; els uns, d'esquerra, ens han titllat de febles, perquè haurien volgut que adoptéssim una actitud d'incorrecció i fèssim impossible tota solució harmoniosa; els altres, de dretes, ens han titllat de febles també, perquè haurien volgut que picats en el nostre amor propi ens engallessim, i poséssim dificultats a la República amb la nostra actitud, afavorint per tant la manobra monàrquica i reaccionària. L'Esquerra Republicana de Catalunya te-

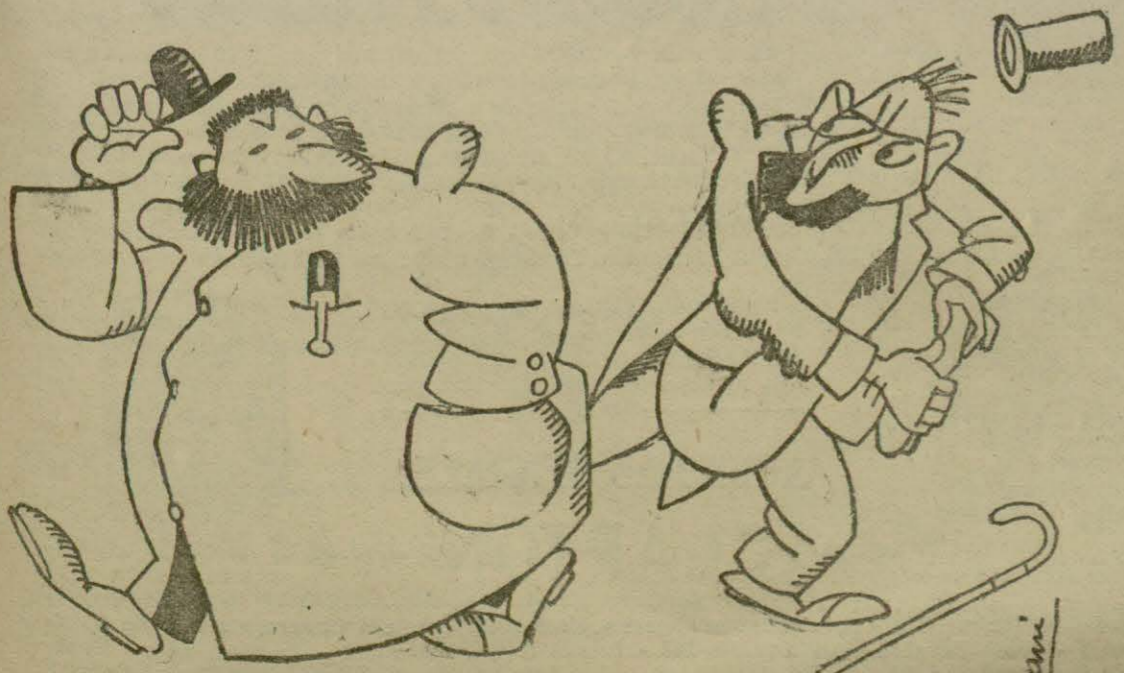
La tracció automòbil sobre rails

Els experiments fets han permès d'aconseguir velocitats de 120 quilòmetres sense sotrats

El ministre d'Obres Públiques ha lliurat als periodistes la següent nota: El senyor Prieto ha donat compte al Consell de ministres d'un estudi que ve realitzant junt amb el director general de Ferrocarrils senyor Velao i del de l'Escola d'Enginyers Industrials de Madrid, senyor Usabiega, sobre les experiències que actualment es realitzen a França i Anglaterra per a l'establiment de les línies ferroviàries de serveis de viatgers, amb carruatges moguts a motor de gasolina i proveïts de pneumàtics. A França, degut al resultat tan satisfactori dels assaigs, ha estat ja establert un servei entre París i Deauville. Els nous carruatges són quasi semblants als automòbils que circulen per les carreteres, dones, van proveïts d'unes rodes especials amb pestanyes per al seu perfecte ajustament als rails. Els vehicles d'aquesta mena amb els quals es fa actualment el servei París Deauville, transporten 24 viatgers, amb els seus equipatges de mà. No obstant, es fan assaigs d'altres vehicles de 60 places, que aconseguixen una velocitat superior a 100 quilòmetres i un motor de 20 cavalls. La relació de la càrrega útil al pes, és d'un 30 per 100. Cal tenir en compte que en els trens amb material modern, cada viatger de primera classe significa un pes en l'equipatge de 10 quilos. Un dels auto-motors ha estat aprovat a 120 quilòmetres per hora

sobre via dolenta, i no obstant la seva establiment a aquesta marxa va ésser tan gran, que els viatgers podien moure's a l'interior del cotxe sense haver de recolzar-se a les parets. Ultra les gran velocitats que es poden adquirir amb aquests carruatges, es té l'avantatge d'evitar el soroll que actualment produeixen les rodes de ferro sobre els rails. Les cases constructores asseguren que no hi ha cap perill de poder bolcar, com s'ha demostrat en les proves que s'hi han fet. A Anglaterra s'han construït aquests auto-motors amb doble joc de rodes que els permet distintes circulacions per carretera i sobre rails. Per a fer el canvi de camí només cal fer una senzilla operació que requereix dos o tres minuts, per mitjà d'un enginyós dispositiu. En vista de la revolució que pot representar aquest nou sistema de transport, el ministre d'Obres Públiques ha disposat que vagi una comissió tècnica a França per a estudiar-ho. Formen aquesta comissió el cap de l'Escola d'Enginyers Industrials, En Joan Usabiega, i l'enginyer de Camins, En Nicolau Soto. Si l'informe d'aquests tècnics fos favorable al novíssim sistema, es disposaria la construcció d'algun vehicle per als diferents amples de les vies espanyoles, amb objecte d'estudiar aquí pràcticament la seva utilització.

FUMS

També podis anar amb més de compte! —Dispens. Soc. d'Acció Catalana.